

Europese cultuurvogels

TT-primeur met

Major putter (Carduelis major)

door Ton van den Berg



Het is al weer geruime tijd geleden, voor de 57e tentoonstelling in december 2005, dat Ton van den Berg vier eigen kweek major putters inschreef. De aanwezigheid van putters op onze tentoonstelling was niet nieuw. Dat verklaart wellicht waarom iedereen over het hoofd zag dat deze ondersoort wel degelijk in aanmerking zou moeten komen voor een TT-primeur oorkonde. Dit is ook de reden waarom in de catalogus deze eervolle vermelding niet is geplaatst. Gelukkig kon één en ander enigszins recht gezet worden op de prijsuitreiking. Uiteraard werd ook Ton gevraagd zijn ervaringen met major putters voor het clubblad op te schrijven. Hier volgt zijn relaas.

Gezondheidsperikelen

Na jaren postduiven gehouden te hebben, moest ik met deze hobby vanwege gezondheidsredenen stoppen. Ik ben toen met zangkanaries begonnen, met waterslagers. Dit ging mij heel goed af. Ik behaalde met de waterslagers bij de Bondskampioenschappen van de NBvV twee maal een kampioenschap en twee keer werd ik tweede. Ik kweekte in het voorjaar met deze vogels op de zolderverdieping en daar werden in het najaar ook de mannen opgekooid. Het houden van

veel vogels binnenshuis bleek uiteindelijk voor mijn gezondheid niet goed te zijn. Ook van de waterslagers moest ik noodgedwongen afscheid nemen. Ik mocht nog wel wat vogels houden, liefst alleen buiten of een paar binnen, maar niet meer in de aantallen die ik gewend was: Na de broedtijd ± 80 jonge en ± 30 oude waterslagers. Ik ben toen overgestapt op major putters maar kon het toch niet nalaten een paar waterslagers aan te houden.

***Foto.** 26 november 2004. Opbouwen 56^e TT. Ton van den Berg is als actief lid altijd present wanneer de tentoonstelling opgebouwd moet worden. Meestal neemt hij het opzetten van de grote volière voor zijn rekening. Ton met boortol en Cees van Rossum geeft noodzakelijke assistentie. (foto Jaap Plokker)*

Major putter

De wetenschappelijke naam van de nominaatvorm van de putter is *Carduelis carduelis*. De putter, met al zijn verschillende ondersoorten, komt voor in een groot gebied dat zich uitstrekt over heel Europa, met uitzondering van het noordelijk deel van Scandinavië, tot ver in Aziatisch Rusland. De *Carduelis major*, een ondersoort die zich o.m. qua grootte onderscheidt van de nominaatvorm, leeft in Rusland in het zuidelijk

gedeelte van het Oeral gebergte en in zuidwestelijk Siberië.

Zelfs volgens de kenners is het geslachtsonderscheid tussen man en pop lastig te zien. Bij de man gaat het rood bij het oog iets verder naar achter en de vleugelbocht is bij een man zwart en bij een pop donkerbruin. Er is eigenlijk maar één goed geslachtsonderscheid: een pop legt eieren en een man niet.

Foto. Major putters bij de voerbak. (foto Ton van den Berg)

Huisvesting en voeding

In de winter zitten bij mij alle vogels bij elkaar. De majors krijgen van mij een speciaal putterzaadmengsel en eivoer voor wildzang. Putters zijn ook verzot op walnoten. Ik kraak ze en geef ze dan een halve noot, die ze helemaal leeg eten. Als groenvoer geef ik ze een stukje witlof. Tevens krijgen ze van mij de zaadknoppen van paardebloemen. Die vries ik ook in, zodat ik ze lang kan bewaren. Verder verstrek ik regelmatig trosgierst, rozenbottel, grit, maagkiezel en mogen de putters ook regelmatig van mij baden. Eén maal in de week krijgen mijn vogels in het water belgasol. Dit is een product met electrolytenvitaminen, wat veel door duivenmelkers gebruikt wordt.

Kweek

Ik was van plan met drie koppels te gaan kweken, maar inmiddels is er een pop doodgegaan, zodat ik nu twee koppels en een losse man heb. Met de man wil ik bastaarden gaan kweken.

Half maart gaan de putters per koppel in de volières om aan elkaar te wennen. Ik kweek buiten in een

volière van 1,2 m breed, 2 m lang en 2 m hoog. Hierin doe ik één koppel.

Met de andere vogels broed ik in huis op zolder. Ik heb daar drie kleine volières van 1,2 m lang, 1 m hoog en 50 cm diep. Ook heb ik daar nog wat broedkooien voor 3 koppels waterslagers.

Eind april krijgen ze nestmateriaal en een tralie kanariestkastje dat ik een beetje bekleed met wat kunstgroen. Ik gebruik speciaal voor wildzang samengesteld nestmateriaal, dat op vogelbeurzen te koop is. Ook geef ik ze stukjes wattenschijfjes om het nest mee te bekleden. De nestkastjes hang ik tegen de voorkant van het gaas. Als ze op het nest zitten kunnen ze alles goed overzien. Om de putters niet te storen raap ik geen eieren. Als de eieren uitgekomen zijn vul ik het gebruikelijke voedselmenu aan met diepvries pinkies, diepvries buffalo's en kiemzaad. Als het daarvoor tijd is ring ik de jongen. Om de ringen doe ik een stukje ventielslang. Dat werkt bij mij goed, want ik heb nog nooit een jong gehad dat door de ouders uit het nest is gegooid. Als alles goed verloopt brengen de putters zelf de jongen groot.

Wanneer een koppel wel eieren heeft, maar niet of slecht broedt leg ik deze eieren onder mijn kanaries. Als je putters door kanaries wil laten grootbrengen moet je de kanaries overwinnen op een menu van putterzaden, pinkies en buffalo's. De jongen krijgen dan hetzelfde eiwitrijke voer als ze van de eigen ouders gekregen zouden hebben en groeien dan voor spoedig op tot mooie, gezonde, vogels.

Als de putters uitgebroed zijn gaan al mijn vogels tot ± november in de buitenvolière. Mijn buitenvolière is voorzien van schuiframen en die gaan 's avonds dicht. In november haal ik ze toch maar naar binnen en gaan ze naar de zolder om daar te overwinteren. Ik vind putters zeer mooie vogels, maar er is moeilijk mee te kweken. Als je het geluk hebt dat je een goed koppeltje hebt moet je er erg zuinig op zijn. Dan kan je er wellicht verschillende jaren mee kweken.

Literatuur

Over het houden en fokken van putters wordt veel geschreven. Uiteraard in de publicaties van de bij de NBvV aangesloten Speciaalclub voor Europese cultuurvogels, maar ook in 'Onze Vogels' verschijnt met de nodige regelmaat artikelen over deze interessante vogels. Niet altijd is duidelijk of het de kweek met major putters betreft. Met name de wat oudere publicaties zullen betrekking hebben op de inheemse, kleine, putter, ook wel distelvink genoemd.

Het gaat hier te ver om een overzicht te geven van alle in 'Onze Vogels' gepubliceerde artikelen. Hier beperken we ons tot de meest recente en interessantste:

- Pütz, Elise en Paul, De putter en zijn kleurvariaties. In: 'Onze Vogels', Jaargang 2005, pp. 111-115. Een uitgebreide beschrijving van alle tot dan toe bekende kleurmutaties.
- Höppener, Wiel, Het kweken van Europese cultuurvogels. In: 'Onze Vogels', 43^e Jaargang, 1982, pp. 130-131, 158-159, 224-227. Een uitgebreide verhandeling over het houden en kweken van de inheemse putter, de distelvink, gesplitst in een aantal artikelen.

Geïnteresseerd in bovenstaande artikelen en niet zelf bij de hand. De verenigingsbibliotheek heeft vele jaargangen van 'Onze Vogels' in de uitleen.

***Foto.** December 2006, 58^e TT. In de grote volière zaten eigen kweek groene kardinalen van Wil Zonneveld. Behalve dat één van deze vogels als mooiste tropische vogel werd aangewezen waren deze inzendingen ook een TT primeur. In dit clubblad schrijft Wil over zijn ervaringen met deze vogels. (foto Jaap Plokker)*